

Föreningen Stöttepelaren

Stöttepelaren samlar in pengar som hjälp till ungdomar som kommit till Sverige som ensamkommande barn och fått avslag på sina asylansökningar. De som vi hjälper bor i Sverige utan att få försörja sig genom arbete och omfattas inte av andra bidrag. Många, men långt ifrån alla, har afghanskt medborgarskap. Inför utsikten att ensamutvisas till världens farligaste land har de tvingats välja ett otryggt liv i Sverige.

Verksamheten bygger framför allt på bidrag från privatpersoner. Matkassar och annat livsnödvändigt delas ut genom ett tjugotal lokalgrupper, som ofta också hjälper ungdomarna med pappersarbete och helt enkelt finns där för att prata.

Stöttepelaren är inregistrerad hos Skatteverket som ideell organisation. Allt arbete utförs ideellt. I utgivningen av den här boken bidrar Stöttepelarens styrelse och medlemmar med arbete, men Stöttepelaren lägger inga pengar på bokutgivningen. Allt som samlas in går oavkortat till ungdomarna.

Läs mer på Stöttepelarens hemsida stottepelaren.se

Vi är tacksamma för alla bidrag!
Swish: 123 583 19 04
Bankgiro: 5228-2381

Ill. Mattias Elftorp

Ingen ska kunna säga "jag visste inte"

2015 sökte rekordmånga människor asyl i Sverige. Det ledde till en kris som fortfarande sätter sin prägel på samhällsliv och politik. Men den krisen var onödig, menar de representanter för civilsamhället som skrivit denna bok. Asylprövningarna präglades av en grotesk rättsosäkerhet, och civilsamhällets organisationer och nätverk tog på sig uppgifter som bokstavligen räddade liv. Utmaningarna hade kunnat lösas på ett sätt värdigt ett rättssamhälle, men det skedde inte. I stället finns idag – sex år senare – många tusen människor i Sverige som farit illa av den omänskliga flyktingpolitiken.

Boken "Den onödiga flyktingkrisen" belyser allt detta. Den ger uttömmande analyser av den framtvingade krisens många aspekter och personliga vittnesmål från människor som drabbats. Här finns också en stor mängd referenser. Varken nutidens politiker eller framtidens forskare ska kunna säga att de inte visste!

ISBN 978-91-87867-23-1

9 789187 867231 >

Migra förlag
migra.nu

Stöttepelaren
stottepelaren.se

Den onödiga flyktingkrisen • Migra förlag • Stöttepelaren

Den onödiga flyktingkrisen

Rättssäkerheten, civilsamhället och flyktingarna 2015–2021

Red Ingrid Eckerman • Karin Fridell Anter

Migra förlag • Stöttepelaren

Den onödiga flyktingkrisen

Boken är tillkommen på initiativ av volontärer inom civilsamhället.

Den samlar analyser och vittnesmål från jurister, socialarbetare, läkare, psykologer och en mängd andra som möter flyktingar och deras kris i sitt dagliga arbete, professionellt eller som volontärer. Den förmedlar också flyktingars egna berättelser.

Redaktörer

Ingrid Eckerman, läkare, grundare av nätverket Stoppa utvisningarna till Afghanistan!

Karin Fridell Anter, färgforskare, ordförande för föreningen Stöttepelaren.

Redaktionskommitté

Carin Flemström, socionom, ordförande för Haninge frivilliga familjehem.
Solveig Freudenthal, folkhälsovetare, vice ordförande för Etikkommissionen i Sverige.
Birgitta Göransson, psykolog, Skyddsvärnet i Göteborg.
Jan Stattin, historiker, lärare.

Projektets hemsida

innehåller kompletterande material onodigaflyktingkrisen.se

Bidrag för fortsatt spridning av bokens innehåll mottages tacksamt till
Swish 123 364 87 14
Bankgiro 5289-2981

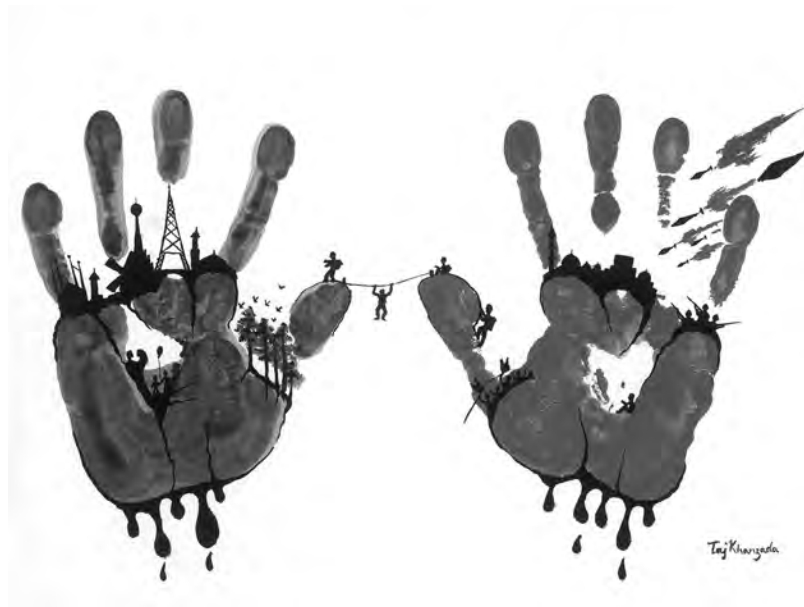

Den onödiga flyktingkrisen

Rättssäkerheten, civilsamhället
och flyktingarna 2015–2021

Red: Ingrid Eckerman • Karin Fridell Anter

Migra förlag och Stöttepelaren

Ill. Taj Khazada

1

Varför den här boken behövs

1. Varför den här boken behövs

1.1	De ungas ambassadörer välkomnar granskningen	13
1.2	Mötet med en rättsstat på glid <i>Redaktionen</i>	15
1.3	En advokats iakttagelser 2015–2020 <i>Emilie Hillert</i>	18
1.4	Reflektioner över den onödiga flyktingkrisen <i>Redaktionen</i>	26
1.5	Dags att dra lärdom av historiska paralleller <i>Jan Stattin</i>	36

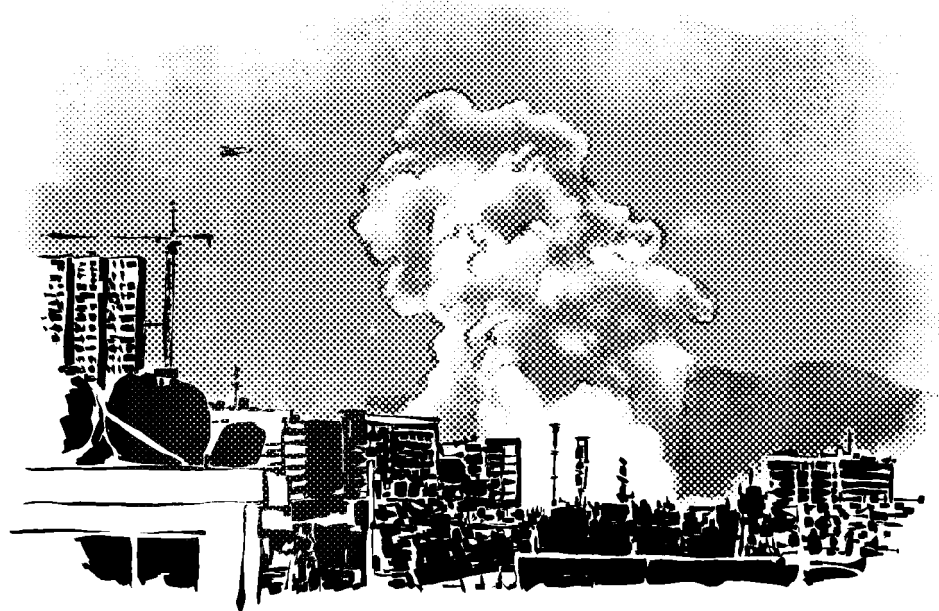
Ill. Mattias Elftorp

2

Brytpunkten 2015

2. Brytpunkten 2015

2.1	Nya lagar och regler 2015–2021 <i>Karin Fridell Anter</i>	43
2.2	Vilka var 2015 års flyktingar – och hur gick det för dem? <i>Karin Fridell Anter</i>	50
2.3	De satte foten på svensk jord – vad hände sedan? <i>Ingrid Eckerman</i>	59
	■ Papperslös i Iran och i Sverige <i>Erfan Akbari</i>	67

Ill. Mattias Elftorp

3

Afghanistan flyktingkrisens epicentrum

3. Afghanistan – flyktingkrisens epicentrum

3.1	Afghanistan: Varför man flyr och inte kan återvända <i>William Maley</i>	71
	■ De gick runt och visade kroppsdelarna för barnen <i>Berättat för Anna Lindberg</i>	78
3.2	Sverige, Afghanistan och de afghanska flyktingarna augusti 2021 <i>Karin Fridell Anter, Ingrid Eckerman</i>	79
3.3	Återvändande till Afghanistan – teori och verklighet <i>Ingrid Eckerman</i>	84
	■ Rätten att överklaga inget värd när du sitter på planet till Kabul <i>Bitti Lindmark</i>	94
	■ Deportation i praktiken: Mujtaba berättar <i>Vahedeh Aida Ghardagian</i>	95
	■ Ett värdigt återvändande? <i>Mohammad Ali Qasimi</i>	97
3.4	Internflykt – en svensk uppfinning <i>Carin Flemström, Birgitta Göransson</i>	100
	3.4.1 Man kan inte gömma sig i Afghanistan <i>Anders Fänge</i>	104
	■ Rädslan finns hela tiden <i>Mohammad Ali Qasimi</i>	107

Ill. Mattias Elftorp

4

Den ihåliga rättssäkerheten

4. Den ihåliga rättssäkerheten

4.1	Att göra flyktingar utvisningsbara. Rättssäkerheten i asylärenden <i>Jan Stattin, Karin Fridell Anter</i>	111
4.1.1	Pojkar som flytt från sexslaveri <i>Elisabet Rundqvist</i>	134
	■ Kvinnors asylskäl tas inte på allvar <i>Anna Lindberg</i>	138
4.2	Åldersbedömning och rättssäkerhet <i>Ingrid Eckerman</i>	139
4.2.1	Medicinska åldersbedömningar av ensamkommande asylsökande <i>Ingrid Eckerman</i>	150
4.2.2	Vet Migrationsverkets handläggare bättre än erkända experter? <i>Frans Schlyter</i>	167
	■ Javid – hur gammal är han egentligen? <i>Berättat för Karin Fridell Anter</i>	173
	■ Mehdi: Förväxlades knäbilderna? <i>Karin Fridell Anter</i>	174
4.3	Att göra barn utvisningsbara <i>Sanna Vestin</i>	176
	■ Utvisning som födelsedagspresent <i>Berättat för Karin Fridell Anter</i>	183
	■ ”Det du upplevde som femåring har nog egentligen inte hänt” <i>Jan Stattin</i>	184
4.4	Rättssäkerheten i hbtqi-ärenden <i>Aino Gröndahl</i>	186
4.5	Mänskliga rättigheter och avfall från ”den rätta muslimska tron” <i>Jan Stattin</i>	196
4.5.1	Från muslim i Afghanistan till ateist i Sverige <i>Jan Stattin</i>	211
4.6	Att byta tro är en mänsklig rättighet <i>Maria Gustin Bergström, Christian Mölk, Ruth Nordström</i>	220
	■ En ”religiös figur” eller inte? <i>Ruth Nordström</i>	232
	■ På flykt för sin kristna tro – i förvar och häkte i Sverige <i>Jan Stattin</i>	233
4.7	Asylskälen avfärdas i Sverige men accepteras i Frankrike <i>Krister Törneke, Sara Brachet</i>	236
	■ Avslag i Sverige – asyl i andra länder. Två kvinnors berättelser <i>Anna Lindberg</i>	243

Ill. Vahedeh Aida Ghardagian

5

Effekterna av den nya politiken

5. Effekterna av den nya politiken

5.1	Om psykisk ohälsa, rättsosäkerhet och volontärarbete <i>Birgitta Göransson</i>	247
5.2	Katastrofalt många självmord bland ensamkommande <i>Elisabet Rundqvist</i>	261
5.3	Barnfamiljer på flykt <i>Anna Lindberg</i>	285
5.4	Barn med grava funktionshinder <i>Solveig Freudenthal, Brita Landoff</i>	300
5.5	De o(rätt)färdiga gymnasielagarna <i>Karin Fridell Anter</i>	306
	■ Straffad för socialjourens misstag <i>Carin Flemström</i>	317
	■ Godtycke satt i system. <i>Berättat av olika volontärer</i>	318
5.6	Det växande skuggsamhället <i>Carin Flemström</i>	319
5.7	Sveket mot glesbygds kommunerna <i>Kjell Hansen</i>	326
	5.7.1 Regionalpolitik enligt Migrationsverket – slit och släng! <i>Carin Flemström m.fl.</i>	336
5.8	Den kluvna socialtjänsten <i>Carin Flemström</i>	344
5.9	Snabbkurs i svenskt integrationsarbete <i>Gunilla Carlsson, Ki Nilsson Karnerud, Gunnar Slotte, Åke Lamm</i>	353
5.10	Investering eller kostnad – en felaktig ekonomisk berättelse <i>Frans Schlyter</i>	363

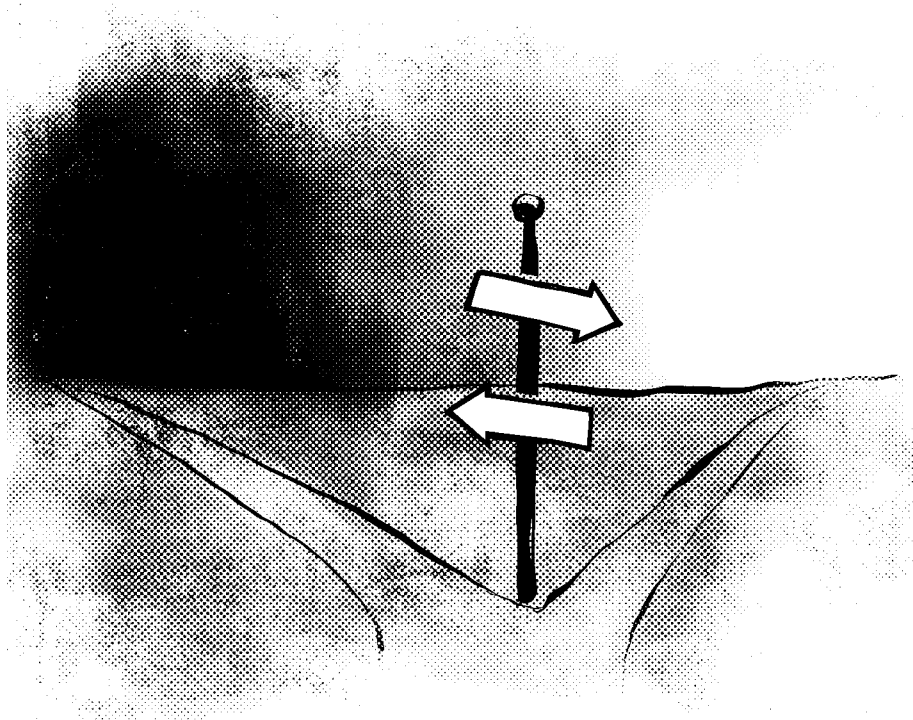
Ill. Katarina Lilieqvist

6

Civilsamhällets växande engagemang

6. Civilsamhällets växande engagemang

6.1	Civilsamhället kämpar för flyktingarna <i>Ingrid Eckerman</i>	377
6.2	Att vara hjälpare utan skyddsnät <i>Ingrid Eckerman</i>	386
	■ Risken med att bygga förtroende <i>Elisabet Rundqvist</i>	393
	■ Julen fattas mig i år <i>Tuula Dibba</i>	396
6.3	Civilsamhällets etablerade organisationer <i>Karin Fridell Anter, Solveig Freudenthal</i>	398
6.3.1	Etikkommissionen i Sverige <i>Solveig Freudenthal</i>	406
6.3.2	Läkare i Världen: Fem års berg- och dalbana <i>Hannah Laustiola</i>	408
6.3.3	FARR – en paraplyorganisation <i>Annette Rosengren</i>	413
6.4	Frivilligsamhället sedan 2015 – nya grupper och arbetsformer <i>Karin Fridell Anter</i>	418
6.4.1	Stöttepelaren och Stoppa utvisningarna till Afghanistan! <i>Karin Fridell Anter, Ingrid Eckerman</i>	426
6.4.2	Tusen barn tusen drömmar <i>Anna Lindberg, Janina Bengtsdotter</i>	436
6.4.3	Frivilliga familjehem – en ny företeelse <i>Ingrid Eckerman, Åsa Jönsson Tysén</i>	442
6.4.4	Frivilliga familjehem i Österåker <i>Åsa Jönsson Tysén</i>	443
	■ Rapport över senaste insamlingarna <i>Eva Hållsten</i>	451
6.5	Flyktingarna kämpar för sin sak <i>Karin Fridell Anter</i>	452
	■ Vittnesmål från sittstrejken 2017 <i>Ali Zardadi</i>	455
6.6	Kulturlivet berikas <i>Karin Fridell Anter</i>	457
	■ Jag är en skrivande människa <i>Reza Rahimi</i>	461
6.7	Vänners armar når till Afghanistan <i>Karin Fridell Anter</i>	463
6.8	Stöd för svenska afghaner i Frankrike <i>Sofia Norlin m.fl.</i>	466
	■ Att kunna försörja sig – och att bli lurad <i>M. A. Qasimi</i>	472

Ill. Mattias Elftorp

Efterord

Ett memento för dagen och en manifestation för framtiden

Boken *Den onödiga flyktingkrisen – rättssäkerheten, civilsamhället och flyktingarna 2015 – 2021* är ett försök att skildra en kris som fått skarpa konturer i dagens Sverige; en kris som skickligt och manipulativt utnyttjats för att skapa oro i samhället och ändra det politiska maktspelet. Med utgångspunkt i året 2015 och den flyktingström som i krigens efterdyningar nådde Sverige det året har vi skildrat en verklighet som det stora flertalet svenskar aldrig tagit del av.

Vi som tillhör det engagerade civilsamhället har både en rätt och en skyldighet att visa vad som verkligen hände, och visa hur krisen, som slår hårt mot de asylsökande, aldrig varit någon egentlig kris för samhället. Den hade kunnat skötas på ett sansat och humant sätt. Dess betydelse ligger i stället i att den blivit ett verktyg i ett politiskt spel med allvarliga följdverkningar. Till dessa hör framväxten av ett skuggsamhälle och en avhumanisering av människor utanför den egna gruppen. Vi har mött detta i rättsosäkra utredningar både i migrationsverk och migrationsdomstolar, en nonchalans som knappast skulle varit möjlig om det gällt svenskar.

Civilsamhällets engagemang och ansträngningar, frustration och vrede är viktiga inslag i boken. Hade inte civilsamhället ställt upp hade samhällskrisen varit en verklighet. Men de ständigt återkommande berättelserna om rättsosäkerheten i asylprocesserna gjorde att fokus också måste läggas på en analys av rättssamhället och ett försök att förstå vilka signaler som ledde till beslut i strid med lag och internationella konventioner. I denna bok har vi lyft fram bilden av ett rättssamhälle på glid, ett samhälle där de mänskliga rättigheterna inte längre är okränkbara och där vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet inte längre är ledord. Istället tillåts populistiskt tyckande och politisk maktvilja bli styrande.

Allteftersom vi sammanställt de olika texterna i boken har den samlade tyngden av det som sker drabbat oss. Med oro frågar vi oss vart Sverige idag är på väg. Den historiska pendeln har med kraft slagit tillbaka från ett samhälle med framtidstro, minskande klasskillnader och ökande tolerans.

Var stannar pendeln nu? I trettioalets Stockholm var det möjligt att tillhöra den "Antisemitiska föreningen". I dagens Sverige kan man utan skam och mot bättre vetande peka ut andra grupper. När tonen förråas så avtrubbas människor snabbt, och gränsen för det tillåtna förskjuts. Vi ser att pendeln slår tillbaka, men vi ser inte var den stannar. Vår bok är ett försök att visa vad som sker och på samma gång försöka hejda den utveckling som är på gång, och välja rätt väg.

Den bristande humaniteten är en frätskada på ett samhälle. Den populistiska retoriken som omger oss är också den manipulativa dumhetens signum. Det som fejkas leder alltid vilse. Vi har tydliggjort följderna. Vår bok är en manifestation för framtiden, en källa till kunskap att lära av. Men vi vill också att den skall vara ett memento för dagen. Ett räddningsankare för ett fartyg på glid och för dem som hotas av undergång, i dagens läge asylsökande, vars starka skyddsskäl förnekas; i en nära framtid andra utsatta grupper.

Jan Stattin

Birgitta Göransson

Solveig Freudenthal

Carin Flemström

Ingrid Eckerman

Karin Fridell Anter

Författare och illustratörer

Redaktörer

Eckerman, Ingrid

F.d. allmän- och folkhälsoläkare i Nacka. Chefredaktör för tidskriften Allmän-Medicin 2012–2021. F.d. ordförande i Läkare för Miljön. Grundade 2016 upp-ropet, hemsidan och facebooksidan Stoppa utvisningarna till Afghanistan! Medgrundare 2017 till Stöttepelaren – förening för stöd till ensamkommande barn och ungdomar. ”Mormor” för minst sju unga vuxna med afghansk bakgrund.

Fridell Anter, Karin

Docent i arkitektur, färgforskare. Författare och redaktör för ett stort antal fackböcker. Administratör i facebookgruppen Stoppa utvisningarna till Afghanistan! Medgrundare och ordförande för Stöttepelaren – förening för stöd till ensamkommande barn och ungdomar. F.d. god man, ”mormor” och mentor för fyra ensamkommande ungdomar. Nominerad till Raoul Wallenbergpriset 2021.

Redaktionskommitté

Flemström, Carin

Socionom. Arbetat 45 år inom kommunal socialtjänst, bland annat som chef för Maria Ungdom och socialchef i Värmdö kommun. Erhöll Stockholms Nelson Mandela-utmärkelse för stadens bästa integrationsinsatser 2002 utifrån arbetet i Kista stadsdelsförvaltning. Tidigare förtroendevald för Socialdemokraterna i bl.a. Haninge kommunfullmäktige. Ordförande i Brottsofferjouren Haninge Nynäshamn och Haninge frivilliga familjehem.

Freudenthal, Solveig

Doktor i medicinsk vetenskap. Har 30 års erfarenhet av utredningar och utvärderingar av bistånd i Afrika och Asien. F.d. anställd som forskningssekreterare på Sida. Medgrundare av Etikkommissionen i Sverige och dess tidigare ordförande. Volontär inom Läkare i Världen.

Göransson, Birgitta

Leg. psykolog, leg. psykoterapeut, hedersdoktor vid Göteborgs universitet. F.d. kriminalvårdsdirektör för alla kriminalvårdsenheter i Västsverige. Uppdrag inom socialtjänst, Socialstyrelsen, Folkhälsoinstitutet och Kriminalvården. F.d. ordförande i Svenska Narkomanvårdsförbundet, Kriminalvårdens forskningskommitté och Skyddsvärnet i Göteborg. Arbetat med socialt utsatta grupper under 45 yrkesverksamma år.

Stattin, Jan

Fil.dr. Historiker och religionsvetare, skollärdare och lärare under 40 år, lärarutbildare och som pensionär lärare i språkintröduktion. Engagerad i en rad kulturutbyten, aktiv i nätverket Stoppa utvisningarna till Afghanistan! Tidigare kyrkopolitiker och kyrkvärd. Stödperson i Föreningen för ateister och agnostiker i Gävleborg och personligen för åtskilliga ungdomar.

Bokens övriga författare

Akbari, Erfan Ensamkommande 2015. Har varit papperslös i hela sitt liv. Författare till boken *Mardröm*.

Bengtsdotter, Janina Specialistsjuksköterska. Initiativtagare till föreningen *Kompis Falun* 2015. År 2017 vann Kompis Falun kommunens mångfaldspris. En av initiativtagarna till nätverket *Tusen barn, tusen drömmar*.

Bergkvist, Jimmy Lärare i svenska och svenska som andraspråk. Frivilligt familjehem och svensk pappa till tre pojkar från Afghanistan, varav två flytt vidare från Sverige till Tyskland.

Brachet, Sara Diakoniasistent i Svenska kyrkan, Paris 2017–2018. En av grundarna till föreningen Svensktalande afghaners vänner i Frankrike (LAMSF).

Bussenot, Sara Översättare, Paris. Ordförande för Svensktalande afghaners vänner i Frankrike (LAMSF).

Carlsson, Gunilla Socionom, folkhögskollärare. Även arbetat som kommunal flyktingsamordnare. Föreningen AKTTION, Stora Sköndal.

Dibba, Tuula Socionom, behandlingsassistent. Skriver ofta betraktelser om sina möten med ensamkommande ungdomar.

Druid, Henrik Professor i rättsmedicin vid Karolinska institutet, överläkare i rättsmedicin vid Rättsmedicinalverket.

Eriksson, Anders Professor i rättsmedicin vid Umeå universitet, överläkare i rättsmedicin vid Rättsmedicinalverket.

Fänge, Anders En av Sveriges främsta Afghanistankännare. Tidigare landchef i Afghanistan för SAK (Svenska Afghanistankommittén). Även arbetat som journalist och för FN.

Ghardagian, Vahedeh Aida Kulturarbetare. Volontär i Stöttepelaren och Maracana i Malmö. Leder studiecirkel med ungdomar från Afghanistan. Tidigare förvarsbesökare.

Gröndahl, Aino Asylrättsjurist på RFSL, specialiserad på hbtqi-frågor.

Gustin Bergström, Maria Civilingenjör och produktutvecklare. Numera pastor i Sionförsamlingen i Linköping. Även sångare, kompositör och textförfattare.

Hansen, Kjell Docent i etnologi, universitetslektor vid Sveriges Lantbruksuniversitet. Forskar om relationerna mellan stat och lokala samhällen.

Hasani, Rahat Hazare Ensamkommande 2015. En av dem som fått avslag på avslag.

Hillert, Emilie Advokat, delägare i Process Advokatbyrå. Debattör.

Hållsten, Eva Glaskonstnär. Arbetat med integration, hjälper nu flyktingar att lämna Sverige. Emerich Roth-stipendiat 2019. Extramamma till 11-årig flicka som utvisats till Afghanistan.

Johansson, Ewa-Leena Kommunstyrelsens ordförande (S) i Ljusnarsbergs kommun

Jönsson Tysén, Åsa Terapeut och konstnär. Frivilliga familjehem Österåker.

Lamm, Åke Socionom. Föreningen AKTTION, Stora Sköndal.

Landoff, Brita Filmare, bl.a. dokumentärer kring asylsökande. F.d. lektor i film-regi vid Filmhögskolan vid Göteborgs universitet. Styrelsemedlem i Etik-kommissionen i Sverige.

Laustiola, Hannah Kommunikatör, Läkare i Världen.

Lindberg, Anna Historiker, forskare om Sydasien. Medlem av Asylkommissionen, styrelsemedlem i FARR. Grundare av Österlens stödförening för flyktingar. En av initiativtagarna till nätverket *Tusen barn, tusen drömmar*.

Lindmark, Bitti Lärare. Har arbetat på HVB-hem för ensamkommande, tidigare familjehem och stödperson. Administratör i facebookgruppen Stoppa utvisningarna till Afghanistan! Styrelsemedlem i Stöttepelaren.

Maley, William Professor emeritus vid College of Asia and the Pacifics, Australian National University, Canberra. En erkänd auktoritet vad gäller Afghanistan med en mängd böcker och artiklar om Afghanistan, migration och flyktingskap.

Marcus, Aurelia Lingvist, Paris. Aktiv i Svensktalande afghaners vänner i Frankrike (LAMSF).

Mölk, Christian Pastor i pingstkyrkan i Härnösand. Medlem i Pingströrelsens integrationsråd, frikyrkornas #rättilltro och ekumeniska Sveriges Kristna Råds arbetsgrupp för migration och integration.

Nilsson Karnerud, Ki Socionom, leg. psykoterapeut. Arbetat på Flyktingenheten, Stockholm. Föreningen AKTTION, Stora Sköndal.

Nordström, Ruth Chefsjurist hos Skandinaviska Människorättsjuristerna.

Norlin, Sofia Filmregissör, manusförfattare och filmpedagog i Paris. Aktiv i Svensktalande afghaners vänner i Frankrike (LAMSF).

Qasimi, Mohammad Ali Konstnär, fotograf och skribent. Utvisades till Afghanistan 2019. Skriver sedan dess "Dagbok från Kabul", publicerad av Blankspot. Nu åter på flykt efter hot från talibanerna.

Rahimi, Reza Ensamkommande 2015. FARR:s ungdomsstipendiat 2021.

Rosengren, Annette Fil.dr. i etnologi, författare. Styrelseledamot i FARR. Skrivit böcker och artiklar bl.a. om flyktingar i Sverige och Grekland, och senast om svenskafghanerna som flytt vidare från Sverige till Frankrike.

Rundqvist, Elisabet Handläggare på Kungliga biblioteket. Ordförande i Uppsalastödet. Styrelsemedlem i FARR. Har kommit nära många ensamkommande ungdomar.

Safi, Bilal Student, datavetenskap. Ensamkommande till Sverige 2015. Sedan 2019 i Paris. Aktiv i Svensktalande afghaners vänner i Frankrike (LAMSF).

Schlyter, Frans Jur.kand. med kriminologi 1972, arbetat med personalutbildning, utveckling av behandlingsprogram, drogforskning och utveckling inom kriminalvården. Bonuspappa till två afghanska ungdomar.

Schwarz, Monika Civilingenjör och författare, Paris. Aktiv i Svensktalande afghaners vänner i Frankrike (LAMSF).

Slotte, Gunnar Mer än 40 års erfarenhet av socialt arbete inom individ och familjeomsorg. Under flera år ansvarig för Sveriges äldsta och största behandlingsassistentutbildning. Föreningen AKTTION, Stora Sköndal.

Stark, Ella Traumapsykolog, Paris. Aktiv i Svensktalande afghaners vänner i Frankrike (LAMSF).

Svanholm, Malin Kommunstyrelsens ordförande (S) i Kramfors kommun.

Thiblin, Ingemar Professor i rättsmedicin vid Uppsala universitet, överläkare i rättsmedicin vid Rättsmedicinalverket.

Törneke, Krister Ingenjör och utredare inom samhällsbyggnad. Tidigare god man. Volontär inom FARR:s besöksgrupp vid Migrationsverkets förvar i Märsta.

Vestin, Sanna Skribent och informatör i flyktingfrågor. Redaktör för Asylnytt. Medlem i Asylkommissionen, Linköpings Universitet. Vice ordförande i Flyktinggruppernas Riksråd, FARR,

Zardadi, Ali Undersköterska. Ensamkommande 2016. Gav ut boken *Ängeln och sparven* 2017. Var under 2017 aktiv i Ensamkommandes röster och sittstrejken. Har även arbetat för Amnesty.

Bokens illustratörer

Eftorp, Mattias Serieskapare, illustratör och ibland kulturjournalist. Aktiv i flera serie- och konstkollektiv. Försöker i sina serier ofta sätta ljus på den svenska rasismen inbyggd i migrationssystemet.

Ghardagian, Vahedeh Aida Se ovan.

Khanzada, Taj Konstnär och kock. Ensamkommande 2015.

Lilieqvist, Katarina Pensionerad läkare, konstnär. Tidigare illustratör i tidskriften AllmänMedicin.